

Goczałkowice-Zdrój, dnia 10 lutego 2026r.

**GMINA
GOCZAŁKOWICE - ZDRÓJ**
ul. Szkolna 13
43-230 Goczałkowice - Zdrój
tel. 32-210-71-85, fax 32-210-73-06
NIP: 638-17-92-224

**Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa**

ZW.6560.3.2026

Szanowny Panie Premierze!

W imieniu Gminy Goczałkowice-Zdrój zwracam się do Pana z prośbą o rozszerzenie zakresu działania Międzyresortowego Zespołu do spraw usuwania skutków i przeciwdziałania zagrożeniom związanym z występowaniem zapadlisk i podtopień na terenie gminy Trzebinia i w rejonie olkuskim utworzonego Zarządzeniem nr 36 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2025 r. (M. P. z 2025 r. poz. 780) o następujące zadania:

- 1) wypracowywanie propozycji działań, rekomendacji oraz rozwiązań, w tym prawno-organizacyjnych oraz technicznych, mających na celu usuwanie skutków i przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z oddziaływaniem eksploatacji górniczej na powierzchnię oraz występowaniem deformacji i zalewisk wywołanych bieżącą i historyczną działalnością podziemnego zakładu górniczego KWK „Silesia” na terenie gminy Goczałkowice-Zdrój
- 2) wypracowywanie propozycji działań, rekomendacji oraz rozwiązań, w tym prawno-organizacyjnych dotyczących kompleksowego uregulowania odpowiedzialności za szkody górnicze, dostosowanych do aktualnych warunków społeczno-gospodarczych, w szczególności z uwzględnieniem odpowiedzialności w warunkach trwającego postępowania restrukturyzacyjnego, upadłości bądź likwidacji podziemnego zakładu górniczego, stanowiącego własność prywatną, w którym Skarb Państwa nie posiada udziałów (np. Przedsiębiorstwo Górnicze Silesia Sp. z o.o. z siedzibą w Czechowicach-Dziedzicach, aktualnie w restrukturyzacji.

Szanowny Panie Premierze!

Składając ten wniosek pragnę przedstawić aktualną sytuację, w której znalazła się Gmina Goczałkowice-Zdrój i jej Mieszkańcy, a bezpośrednio związaną z działalnością wydobywczą prowadzoną przez PG Silesia sp. z o.o. w restrukturyzacji w oparciu o koncesję nr 162/94 z dnia 26 sierpnia 1994 roku wraz z późniejszymi zmianami dotyczącej wydobywania węgla kamiennego ze złoża Kopalni Węgla Kamiennego „Silesia”:

W dniu 24 października 2024 roku PG Silesia Sp. z o.o. złożyła wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego – w załączeniu przesyłam stosowne obwieszczenie. Skutkiem otwarcia postępowania sanacyjnego przedsiębiorca górniczy całkowicie zaprzestał usuwania szkód górniczych, a także wypłaty środków z już zawartych ugód. Tym samym właściciele nieruchomości/infrastruktury, w tym również Gmina, którym na mocy art. 144 ust. 1 i 2 Prawa geologicznego i górniczego prawo własności zostało ograniczone, są aktualnie pozbawieni podstawowego prawa jakim jest prawo do naprawienia szkody wywołanej ruchem zakładu górniczego. Żądanie naprawienia szkody, o którym mowa w art. 144 ust.1 Pgg, zdanie drugie, stało się iluzoryczne zaś odpowiedzialność przedsiębiorcy za szkodę, o której mowa w art. 146 ust.1 pozostaje wyłącznie na papierze, w sferze intencji ustawodawcy.

W konsekwencji mieszkańcy Gminy, właściciele nieruchomości, w tym podmioty gospodarcze, jak i sama Gmina, która jest właścicielem infrastruktury technicznej na terenie górniczym zostali skazani na alternatywę – albo rezygnację ze swoich roszczeń, albo konieczność długotrwałego (kilkuletniego) dochodzenia ich przed sądem powszechnym, w tym również w sytuacji gdy szkody wymagają pilnego usunięcia, bądź co najmniej zabezpieczenia, lub też na długotrwałe oczekiwanie na przyjęcie układu w postępowaniu sanacyjnym połączone z rozłożeniem odszkodowania na raty oraz redukcją roszczeń. Istotne w sprawie jest również to, że nie tylko odsuwanie w czasie obowiązku naprawy szkód uznanych do zakończenia kilkuletniego postępowania sądowego lecz kwalifikowanie przez przedsiębiorcę górniczego szkód w mieniu prywatnym jako niezwiązanych z działalnością wydobywczą stało się standardem.

Nie bez znaczenia jest również fakt, iż w sytuacji de facto braku obowiązku naprawiania szkód przez PG Silesia w trakcie postępowania sanacyjnego, przedsiębiorca ten nadal prowadzi działalność górniczą i w dalszym ciągu powoduje szkody w majątku mieszkańców Gminy, jak i majątku samej Gminy (szkody w infrastrukturze) nie usuwając szkód spowodowanych tą działalnością, argumentując to toczącym się postępowaniem sanacyjnym. Skutkiem tego jest pogłębianie szkód powstałych przed wszczęciem postępowania sanacyjnego, a nie naprawionych i nakładanie się na nie nowych szkód.

W dniu 7 stycznia 2026r. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach, X Wydział Gospodarczy umorzył postępowanie restrukturyzacyjne dłużnika, którym jest Przedsiębiorstwo Górnicze „Silesia” sp. z o.o. w Restrukturyzacji z siedzibą w Czechowicach-Dziedzicach. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego zaszły okoliczności, które spowodowały, iż postępowanie należało umorzyć. W ocenie Sądu Dłużnik czyli PG „Silesia” w Restrukturyzacji Sp. z o.o. utracił zdolność do bieżącego zaspokajania zobowiązań powstałych po jego otwarciu i można przyjąć, iż nie będzie w stanie uregulować wymagalne zobowiązania. Sąd zwrócił również uwagę na fakt, że skoro zadłużenie spółki cały czas wzrasta, kontynuowanie postępowania sanacyjnego niechybnie prowadziłoby do pokrzywdzenia wierzycieli, a w tych okolicznościach szanse zaspokojenia wierzycieli będą niższe niż przed otwarciem postępowania. Postanowienie Sądu nie jest prawomocne bowiem Dłużnik skorzystał z przysługującego mu prawa i złożył zażalenie.

W grudniu 2025r. w efekcie trwającego pod ziemią protestu górników podpisano w ramach Trójkonnego Zespołu ds. Bezpieczeństwa Socjalnego Górników porozumienie, które zawiera m.in. z jednej strony gwarancje właściciela, którym jest Bumech S.A. dotyczące alokacji pracowników spółki PG Silesia - w razie jej upadłości lub likwidacji - do innych zakładów, a z drugiej strony deklarację dot. dalszej pracy kopalni w ramach dzierżawy jej majątku.

Mediująca w sprawie strona rządowa oświadczyła, że podejmie do 28 lutego 2026 r. działania zmierzające do wypracowania rozwiązań legislacyjnych umożliwiających, w przypadku upadłości przedsiębiorstwa prowadzącego wydobywanie w kopalni Silesia, objęcie alokacją i świadczeniami osłonowymi pracowników pracujących pod ziemią i w zakładzie przerobczym Silesii, w przypadku spełnienia warunków ustawy górniczej w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2026 r.

W dniu 30.01.2026r. firma Bumech S.A. złożyła w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wniosek o przeniesienie koncesji nr 162/94 z dnia 26 sierpnia 1994 roku wraz z późniejszymi zmianami na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża Kopalni Węgla Kamiennego „Silesia”, będącej aktualnie w posiadaniu PG „Silesia” (dowód : Raport bieżący nr 7/2026 z dnia 30 stycznia 2026r. opublikowany na stronie internetowej: <https://bumech.pl/raporty-biezace/7-2026-zlozenie-wniosku-o-przeniesienie-na-bumech-s-a-koncesji-na-wydobywanie-wegla-kamiennego>).

Minister wszczął postępowanie administracyjne w tej sprawie tego samego dnia. U podstaw przeniesienia koncesji na inny podmiot jest trzyletnia umowy dzierżawy zorganizowanej części przedsiębiorstwa górniczego.

Z informacji będących w posiadaniu Gminy wynika jednoznacznie, że z przedmiotu dzierżawy zostaną wyłączone wierzytelności pieniężne i niepieniężne oraz zobowiązania powstałe do daty wejścia w życie umowy dzierżawy.

Przy tych założeniach rodzi się zapytanie: który przedsiębiorca górniczy (zgodnie z definicją określoną w art. 6 ust.1 ustawy PGG) będzie podmiotem odpowiedzialnym za wszelkie zobowiązania, zarówno te powstałe przed wszczęciem postępowania sanacyjnego jak i te powstałe w czasie trwania postępowania sanacyjnego? Czy tym podmiotem będzie Bumech S.A. – dzierżawca czy wydzierżawiający tj. PG Silesia Spółka z o.o. w restrukturyzacji czyli podmiot pozbawiony nieruchomości, wartości niematerialnych i prawnych oraz aktywów zorganizowanej, a także wskutek przeniesienia koncesji prawa wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej i czerpania z tego tytułu dochodów.

W tych okolicznościach należy spodziewać się z dużym prawdopodobieństwem, że wszelkie szkody powstałe przed dniem zawarcia umowy dzierżawy nigdy nie będą usunięte na koszt sprawcy czyli przedsiębiorcy prowadzącego ruch zakładu górniczego, co sprawia, że przedsiębiorca górniczy wyrządzający ogromne szkody w środowisku i na powierzchni terenu górniczego oraz w mieniu majątkowym osób trzecich będzie na uprzywilejowanej pozycji, a działalność mająca zawsze tak duży negatywny wpływ na środowisko będzie kontynuowana bez przeszkód, pod innym szyldem.

W kontekście interesu publicznego, o którym mowa w art. 36 ust.1 Prawa geologicznego i górniczego regulującego kwestię przeniesienia koncesji należy stwierdzić również, że w

odniesieniu do przedmiotowej koncesji nigdy nie przeprowadzono postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko z udziałem społeczeństwa. Lokalnej społeczności nigdy nie umożliwiono wypowiedzenia się w kwestii rozpoznania wszelkich zagrożeń i uciążliwości zamierzonego przedsięwzięcia zaliczanego do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) . W związku z tym, nigdy przy udziale społeczeństwa nie określono wpływu planowanego przedsięwzięcia czyli wydobywania węgla kamiennego ze złoża „Silesia” na środowisko, jak również warunków likwidacji lub minimalizacji stwierdzonych zagrożeń. Skutki takiego podejścia zarówno dla środowiska jak i dla właścicieli nieruchomości gruntowych są katastrofalne, co w najbardziej jaskrawy sposób ukazała powódź z września 2024r na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój.

Zgodnie z art. 36 ustawy Prawo geologiczne i górnicze organ koncesyjny przenosi, w drodze decyzji koncesję na rzecz podmiotu, który spełnia wymagania określone w tymże przepisie oraz pod warunkiem, że nie sprzeciwia się temu interes publiczny, w szczególności związany z bezpieczeństwem państwa i ochroną środowiska.

Występując z wnioskiem o rozszerzenie zakresu działania Międzyresortowego Zespołu, w kontekście tego przepisu podnoszę co następuje:

1) teren górniczy KWK „Silesia” w części obejmującej Gminę Goczałkowice-Zdrój jest położony w granicach obszarów zagrożenia i ryzyka powodziowego, określonych na mapach zagrożenia powodziowego i mapach ryzyka powodziowego:

dowód - mapy zagrożenia powodziowego dostępne pod adresem:

https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMZP

Mapy ryzyka powodziowego w wersji numerycznej (wektorowej) dostępne są pod adresem:

https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMRP

Ekspertyza wykonana na zlecenie Gminy

2) Przedsiębiorca górniczy nie wywiązywał się należycie z zobowiązań określonych w koncesji. Nie uwzględniał zobowiązań określonych w punktach: a, b, c i d, o czym świadczą wielokrotne informacje przekazywane przez przedstawicieli gminy na każdym posiedzeniu Zespołu Porozumiewawczego powołanego przez Dyrektora OUG dla okresowej oceny wpływu eksploatacji górniczej PG Silesia sp. z o.o. w Czechowicach-Dziedzicach na powierzchnię terenu gmin znajdujących się w obszarze górniczym złoża „Silesia”, w tym: gminy Goczałkowice-Zdrój. Przykładowo:

-) sprawa nadbudowy lewego wału rzeki Wisły w Goczałkowicach-Zdroju trwająca kilkanaście lat,

-) sprawa przebudowy kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w Goczałkowicach-Zdroju na podciśnieniową trwająca od 2017r.

-) liczne interwencje i skargi mieszkańców składane na ręce Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego,

-) pisma mieszkańców do różnych instytucji i organów rządowych, w tym Rzecznika Praw Obywatelskich,
-) interwencje mieszkańców w Urzędzie Gminy z prośbą o wsparcie w kwestii naprawy szkód górniczych.

Odnosząc się do działań przedsiębiorcy górniczego w zakresie nadbudowy lewego wału rzeki Wisły w Goczałkowicach-Zdroju należy wspomnieć, że dla tego przedsięwzięcia była wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach oraz pozwolenie wodno-prawne. Przez kilka lat na posiedzeniach Zespołu Porozumiewawczego oraz na spotkaniach w Urzędzie Gminy Goczałkowice-Zdrój była mowa o trudnościach z realizacją prac projektowo - budowlanych z uwagi na nieuregulowane sprawy własnościowe gruntów. W międzyczasie w/w decyzje utraciły moc z uwagi na upływ czasu, na które zostały wydane. Do tej pory nie zrealizowano w/w inwestycji, mimo, że już w 2013r. została zawarta ugoda pomiędzy przedsiębiorcą górniczym a ówczesnym administratorem wałów rzeki Wisły tj. Śląskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach. Po wejściu w życie nowego Prawa wodnego wały te od 2018r. pozostają w zarządzie PGW Wody Polskie.

Kolejny przykład nie wywiązywania się z zobowiązań to planowana przez obecnego przedsiębiorcę górniczego od 2017r. przebudowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w Goczałkowicach-Zdroju na podciśnieniową. W tym temacie przedsiębiorca górniczy występował w roli inwestora i w grudniu 2019r. uzyskał pełną gotowość do realizacji inwestycji. Jednakże pomimo zakończenia procedury wyboru wykonawcy i ustalania kolejnych terminów do dnia dzisiejszego nie wykonał żadnych prac budowlanych ani nie przedstawił harmonogramu robót. Na marginesie warto zauważyć, że informacje o działaniach w tym zakresie były podawane w kolejnych planach ruchu przedkładanych organowi nadzoru górniczego do zatwierdzenia, jak również w dokumentacji dotyczącej zmiany koncesji natomiast do dnia dzisiejszego nie zostały wykonane.

3) Przedsiębiorca dopuszcza się zaniechań w zakresie infrastruktury krytycznej: np. z uwagi na skutki, które mogą być powodowane wielokrotnymi awariami sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w Goczałkowicach – Zdroju, w rejonie eksploatacji górniczej – zanieczyszczenie środowiska, Gmina wystąpiła do PG Silesia z pismem dotyczącym założenia monitoringu na 2 przepompowniach ścieków (tj. w ul. Kryniczanka oraz w ul. Sołeckiej) stanowiących własność przedsiębiorcy górniczego, w użytkowaniu Gminy Goczałkowice-Zdrój. Do dnia dzisiejszego nie uzyskano żadnej odpowiedzi w tej sprawie.

4) dotychczasowa eksploatacja górnicza spowodowała powstanie 2 niecek bezodpływowych położonych na terenach wskazanych na mapach ryzyka powodziowego oraz mapach zagrożenia powodziowego. Z terenu tych niecek nie ma możliwości grawitacyjnego odprowadzania wód. Przedsiębiorca górniczy nie poczuwa się do odpowiedzialności za ten stan rzeczy.

Powyższe to tylko kilka przykładów związanych z ochroną środowiska, które w ocenie Gminy przemawiają za koniecznością kompleksowego uregulowania odpowiedzialności z szkody górnicze w aktualnych warunkach społeczno-gospodarczych.

Szanowny Panie Premierze!

Sytuacja osób poszkodowanych wskutek eksploatacji górniczej PG „Silesia” jest bardzo złożona, m.in. ze względu na dodatkowe okoliczności w sprawie, które pozwoliłam sobie przedstawić Panu Premierowi. Występując o rozszerzenie zakresu działania Międzyresortowego Zespołu do spraw usuwania skutków i przeciwdziałania zagrożeniom związanym z występowaniem zapadlisk i podtopień pragnę zwrócić uwagę na niedostosowanie aktualnych przepisów do zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej i przemian społeczno-gospodarczych w sektorze górnictwa, których ustawodawca wcześniej nie przewidywał i nie uregulował w Prawie geologicznym i górnictwym.

Przyjęta przez Sejm w dniu 4 grudnia 2025 r. – ustawa o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1822) również nie odnosi się do tych zagadnień; reguluje jedynie przeprowadzenie procesu stopniowej likwidacji zakładów górniczych oraz wypłatę świadczeń socjalnych pracownikom likwidowanych zakładów górniczych, nie przewidując możliwości transformacji spółek węglowych. Ponadto nie uwzględnia faktu, że w sektorze górnictwa węgla kamiennego funkcjonują przedsiębiorstwa górnicze stanowiące własność podmiotów prywatnych, bez udziałów Skarbu Państwa.

Kwestii naprawy szkód powstałych wskutek działalności wydobywczej w warunkach trwającego postępowania sanacyjnego nie reguluje ani w/w ustawa znowelizowana w dniu 4 grudnia 2025r., ani Prawo geologiczne i górnictwo. Żadna z tych aktów prawnych nie zawiera przepisów, które uwzględniałyby procesy transformacji przebiegające w oparciu o Prawo restrukturyzacyjne i nie zabezpiecza na te okoliczności interesów osób poszkodowanych ruchem zakładu górnictwa, o których mowa w Prawie geologicznym i górnictwym.

Gmina Goczałkowice-Zdrój jest dobitnym przykładem samorządu gminnego, który na co dzień ponosi negatywne skutki braku stosownych rozwiązań i regulacji ustawowych. Zaprzestanie naprawy ujawnionych szkód w świetle przepisów Prawa restrukturyzacyjnego skutkuje szybciej postępującą dewastacją budynków mieszkalnych, zabudowań gospodarczych i produkcyjnych, obiektów budowlanych oraz elementów infrastruktury technicznej, a w niektórych przypadkach zagrożeniem dla zdrowia i życia ludzi. W przypadku ogłoszenia upadłości, co w przedstawionej sytuacji PG Silesia Sp. z o.o. jest bardzo realne, można z dużym prawdopodobieństwem przypuszczać, że przedsiębiorca uchylając się od odpowiedzialności za szkody spowodowane ruchem zakładu górnictwa, będzie wykazywał, (co już ma miejsce w Gminie Goczałkowice-Zdrój na etapie postępowania sanacyjnego), że szkoda nie ma związku z prowadzoną działalnością wydobywczą.

Na konieczność kompleksowego uregulowania kwestii szkód górniczych zwracał uwagę także Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, m.in. przedstawiając w formie opinii uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (UD167) w toku prac legislacyjnych (pismo PR.0201.2.2025 z dnia 30 stycznia 2025r.). Stanowisko Prezesa WUG (w załączeniu) jest zbieżne z opisaną wyżej problematyką i stanowiskiem Gminy, która odczuwa dotkliwie negatywne skutki braku rozwiązań systemowych w sposób zapewniający poszkodowanym ochronę i poszanowanie konstytucyjnego prawa własności. Przedstawione wyżej problemy są znane zarówno organom nadzoru górnictwa jak i

Ministrowi Energii oraz Ministrowi Klimatu i Środowiska., o czym świadczy obszerna korespondencja w załączeniu.

Mając powyższe na względzie pozostaję w przekonaniu, że niniejsza prośba o rozszerzenie zakresu działania Międzyresortowego Zespołu do spraw usuwania skutków i przeciwdziałania zagrożeniom związanym z występowaniem zapadlisk i podtopień na terenie gminy Trzebinia i w rejonie olkuskim utworzonego Zarządzeniem nr 36 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2025 r. (M. P. z 2025 r. poz. 780) spotka się z pełnym zrozumieniem sytuacji, w której w sposób niezawiniony znaleźli się samorząd gminny wraz z Mieszkańcami Goczałkowic-Zdroju oraz z przychylnym przyjęciem.

Ze swej strony, mając takie doświadczenia deklaruję gotowość współdziałania oraz aktywnego udziału przedstawiciela Gminy w pracach Zespołu w toku analizowania i opracowania propozycji działań i rozwiązań, w tym prawno-organizacyjnych dotyczących kompleksowego uregulowania odpowiedzialności za szkody górnicze.

Załączniki:

- 1) zawiadomienie o wszczęciu postępowania sanacyjnego
- 2) kserokopia ... pism kierowanych do MKiS, w tym wystąpienie Gminy w kwestii przeniesienia koncesji oraz zajęcie stanowiska w sprawie wykładni przepisu art. 146 ust. 2 PGG
- 3) uwagi Gminy Goczałkowice-Zdrój w ramach konsultacji projektu ustawy zmieniającej ustawę o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (UD167)
- 4) rozpatrzenie uwag złożonych w toku w/w konsultacji
- 5) opinia Prezesa WUG do projektu ustawy zmieniającej ustawę o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (UD167)
- 6) ekspertyza Goczałkowice-Zdrój - zagrożenie powodziowe
- 7) zrzut ekranu – fragment mapy zagrożenia powodziowego
- 8) komunikaty i informacje prasowe dotyczące przedsiębiorcy górniczego

Otrzymują:

- 1) adresat
- 2) a/a

WÓJT GMINY
GOCZAŁKOWICE - ZDRÓJ
Placha
Gabriela Placha

